

Utbildningsplan

Kompletterande pedagogisk utbildning, inriktning gymnasieskolan 90 högskolepoäng

Supplementary Teacher Education Programme for Upper Secondary School 90 Credits*

1. Programmets mål

1.1 Mål enligt Högskolelagen (1992:1434), 1 kap. 8 §:

Utbildningen syftar till att komplettera tidigare tillägnade ämneskunskaper i andra undervisningsämnen än yrkesämnena för att studenten ska kunna avlägga ämneslärarexamen enligt bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100). Utbildningen är utformad i enlighet med förordning om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen (SFS 2011:686). Utbildningen avser utbildningsvetenskaplig kärna och verksamhetsförlagd utbildning, förlagd inom relevant verksamhet och ämne.

Utbildning på grundnivå ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på grundnivå ska utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser ska studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

1.2 Examensmål enligt Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2:

För en ämneslärarexamen på avancerad nivå krävs dessutom att följande mål enligt högskolelagen (1992:1434, 1 kap. 9 §) är uppfyllda:

Utbildning på avancerad nivå ska väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på avancerad nivå ska innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och ska, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

1.3 Utbildningsprogrammets mål

För ämneslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som ämneslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan ska studenten

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

För ämneslärarexamen ska studenten också

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser samt visa kännedom om vuxnas lärande,
- visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den verksamhet som utbildningen avser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygssättning.

Färdighet och förmåga

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,

- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra tillgodose elevers behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

2. Huvudsaklig uppläggning

Ämneslärarexamen uppnås efter att student med erforderliga ämneskunskaper fullgjort kursfordringar inom programmet om 90 högskolepoäng. För examen krävs att utbildningen omfattar följande områden: utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng och verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng, förlagd inom relevant verksamhet och ämne.

Utbildningsvetenskaplig kärna, 60 högskolepoäng

Utbildningsvetenskaplig kärna, 60 hp ska enligt högskoleförordningen (1993:100) innefatta – skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna, – läroplansteori och didaktik, – vetenskapsteori och forskningsmetodik, – utveckling, lärande och specialpedagogik, – sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, – bedömning och betygsättning, – utvärdering och utvecklingsarbete.

Ett examensarbete (självständigt arbete) om 15 hp med ämnesdidaktisk inriktning kopplas till ett undervisningsämne som utbildningen är avsedd för. För studerande som antagits till programmet med ämnesstudier i två undervisningsämnen förläggs examensarbetet på avancerad nivå. För studerande som antagits till programmet med ämnesstudier i ett undervisningsämne, utan krav på ett tidigare självständigt arbete, förläggs examensarbetet på grundnivå.

Verksamhetsförlagd utbildning, 30 högskolepoäng

Den verksamhetsförlagda utbildningen är förlagd till skolor som har ett samverkansavtal med Högskolan Dalarna och den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs inom relevant verksamhet och ämne. Den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs som tre delkurser inom större kurser under tre terminer för att möjliggöra omfattande integrering med den utbildningsvetenskapliga kärnan.

3. Programmets kurser

Programmets kurser utgörs av utbildningsvetenskaplig kärna 60 högskolepoäng samt VFU 30 högskolepoäng:

- Didaktik och läroplansteori - KPU, 15 hp, grundnivå,
- Undervisning och ledarskap - KPU (varav 10 hp VFU), 15 hp, grundnivå,
- Kunskap, lärande och bedömning - KPU, 15 hp, grundnivå,
- Ämnesdidaktik och specialpedagogik - KPU (varav 10 hp VFU), 15 hp grundnivå,
- Professionellt lärarskap och skolutveckling – avancerad nivå - KPU (varav 10 hp VFU), 15 hp avancerad nivå,
- Examensarbete för ämneslärare – avancerad nivå, 15 hp, avancerad nivå,

eller
– Examensarbete för ämneslärare – grundnivå, 15 hp, grundnivå.

4. Examensbenämning

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan (Degree of Bachelor of Arts/Science in Upper Secondary Education), 210 högskolepoäng
Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan och som omfattar ämnesstudier i ett undervisningsämne avläggs på grundnivå och uppnås efter att studenten har fullgjort kursfördringar om 210 högskolepoäng. För examen krävs

1. Kompletterande pedagogisk utbildning, 90 högskolepoäng, inklusive kursen Examensarbete för ämneslärare – grundnivå, 15 hp,
2. ämnesstudier om 120 högskolepoäng i ett undervisningsämne.

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan (Degree of Master of Arts/Science in Upper Secondary Education), 300/330 högskolepoäng

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan och som omfattar ämnesstudier i två undervisningsämnen avläggs på avancerad nivå. För examen krävs

1. Kompletterande pedagogisk utbildning, 90 högskolepoäng, inklusive kursen Examensarbete för ämneslärare – avancerad nivå, 15 hp,
2. ämnesstudier om 210 högskolepoäng i två undervisningsämnen (120+90) inklusive ett självständigt arbete om 15 högskolepoäng i ett av undervisningsämnena. Om två av ämnena musik, svenska eller samhällskunskap ingår i examen krävs 240 högskolepoäng (120+120).

5. Behörighetskrav

Ämnesstudier om minst 120 hp i ett undervisningsämne. Undervisningsämnet får dock inte vara ett yrkesämne.

6. Summary in English

7. Övrigt

Se programmets webbplats för särskilda antagningskrav på ämneskunskapernas bredd och djup för de olika undervisningsämnena.

Fastställd:

Fastställd i Områdesnämnden Utbildningsvetenskap 2021-06-16
Utbildningsplanen gäller fr.o.m. HT 2022